

DEBRECZEN

DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre
Fél évre
Negyed évre
Egy hónapra

Egyes szám ára 4 kr

10 L. — kr.
5 " 50 "
2 " "1 " "Felelős szerkesztő: BARTHA MÓR
Főmunkatárs: Dr. KIRÁLY PÉTER
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Ha házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzetű hirdetések aiku szerinti jutányos aron vetetnek fel. Helyzetdíj minden külön bejegyzésért 30 kr

T. előfizetőink szives figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük t. előfizetőinket, hogy az »Egyetértés« kiadóhivatalával kötött szerződésünknel fogva abban a kedvező helyzetben vagyunk, hogy lapunkat és az »Egyetértést«, hazánk legnagyobb, legtekintélyesebb napilapját, mely egy előkelő irányba, mint közleményeinek bősége, változatossága és megbízhatósága által rég kivívta az egész ország közönségének általános tetszését: előfizetőinknek

együttes előfizetésnél rendkívül mérsékelt kedvezményes áron küldhetjük meg.

A két lap együttes előfizetési ára újévtől kezdve lesz:

egész évre 30 frt « helyett 22 frt
fél évre 15 frt « helyett 11 frt
negyed évre 7 frt 50 kr helyett 5 frt 50 kr.
egy hónapra 2 frt 80 kr helyett 1 frt 90 kr.

Helybeli előfizetőinknek az »Egyetértést« épp úgy mint a »Debreczen« a kora esti órákban saját kihordóink fogják pontosan házhoz hordani. Vidéki előfizetőink pedig közvetlenül mindkét kiadóhivataltól kapják meg posta útján a lapokat.

Még vagyunk róla győződve, hogy t. előfizetőink minél tömegesebben fogják igénybe venni ezt a rendkívüli kedvezményt, melynél értékeesebb karácsonyi ajándékot alig nyujtattunk volna.

Együttes megrendeléseket a két lapra már mártól kezdve elfogadunk s mutatványszámokkal kívánatra készséggel szolgálunk.

Tisztelettel:

a »DEBRECZEN«
szerkesztősége és kiadóhivatala.

Magyarázat.

— Nyilt válasz »K. A.« urnak, az »Egy kis félreértés« cz. cikk irójának.

Debreczen, jan. 2.

Nem akartam az újév első napjának mint ünnepnapnak az örömebe egyellen hangot vegyíteni, mely azt bárkire nézve is a kiket ismerem, kellemetlenné tehetné volna. Nem tettem, mert így parancsolta azt nekem bizonyos erkölcsi kötelesség, melynek magasztos érzülete nélkül az életet becsülni képes nem vagyok. Ezért maradtam adós igénytelen válasszommal, melyet részemről a »Debreczeni Ellenőr« 1898—304-ik számában »Egy kis félreértés« czim alatt megjelent cikk provokált. És most válaszolok reá, úgy amint ezt csekély erőm és tehetségem engedi.

Tudom, érzem, hogy hálátlan feladatot végzek s talán a legérzékenyebb bünt kövtem el, melynek büntetése gyanánt úgy lehet egy emberélet tartamára szóló kilátását vesztetem el s dobom el magamtól azon emberek kegyeinek, a kik ilyesmivel szoktak másokat maguk iránt tiszteletre, hódolatra és feltétlen engedelmességre kötelezni Én az ellenem felmerült félreértés homályára akarok világot vetni, — részint azért, mert önmagam iránt is vannak, megalkuvást nem tűró kötelességeim, részint azért, mivel a látszatot tubecülni s az egyes jelenségek színeit és értelmét összezavarni s egyik bizonytalanságot és zűrzavart a másikra halmozni egy társadalmi mint politikai téren, — tán sohsem volt súlyosabban elítélendő hajlandóságuk az embereknek, mint épen ma!

Mint igen sok gondolkozni képes s hazáját s annak sorsát és jövőjét mindennél még saját élete boldogságánál is többre becsülő magyarnak, ugynekem is a közérdek egyik igénytelen napszámosságának, van egy politikai szent meggyőződés, melyet azoknak a történelmi hősöknek és bölcsseknek örökségül reánk hagyott élettapasztalataiból merítettem, a kiknek még halálos ellenségei sem tudják súlyosabb váddal megtámadni halhatatlanságuk emlékét, mint avval, hogy igazán és önzetlenül szerették a — hazát!

Ebből az öröktiszta forrásból szívtam a többek közt én is lelkembe azt a meggyőződést, hogy »hazánk« a jólét és boldogság minden reményét és lehetőségét elveszve látja addig, a míg független és szabad nem lesz! — és hazája ellen bünt követ el minden magyar, a ki annak függetlenségét és szabadságát alku tárgyává teszi, történjék az parlamentben, törvényhatósági közgyűléseken, vagy bárhol és bármi körülmények között.

Ha a magyar államnak és nemzetnek ezeket a mindennél értékeesebb és szentebb kincseit indokolatlanul elpazarolni látjuk: nemde kötelességünk tiltakozni az ellen, aggódmunknak sötét erejével? Kérdelem, hogy ezt tenni van-e nekünk jogunk? Önök uraim — oda át a kormánypárton — mint mindig, bizonyára ma is azt felelik erre a kérdésre hogy: Nincs!

És ezzel a legsúlyosabban elítélendő hazafiatlanság vádjára kárhozzatják a nemzet előtt önmagukat! mert hiszen ily körülmények között Önök Uraim azt a hibát követik el, hogy az önzetlen hazaszeretetet pusztán önmagukban kép-

viselve hiszik és hirdetik — de hogy következetesek lennének önmagukhoz és igazságosak lennének hazájok és nemzetük iránt: az embereket arról meggyőzni vagy nem képesek, vagy fölösleg-s dolognak tartják . . . Avagy mondhatunk-e egyebet, a mikor évtizedek óta azt tapasztaljuk hogy Önök gyűlöletes politikájok igazolására és mentésére más bizonyítékot idáig nem produkáltak, meggyőzőbb érvet nem hangoztattak, mint hogy mindazt a mit hazájok és nemzetük ellen elkövetnek — bizonyos magasabb érdekek követelik . . . Van-e, szabad e hogy legyen magasabb érdek és nemesebb cél ezen a világon igaz magyar előtt, mint saját hazájának szébb jövője és nemzetének boldogsága? . . . Én ezeknél magasabb érdeket nem tudok elképzelni!

Ha tehát van még valami a mi tartózkodásra bírjon bennünket, hogy Önöket a haza ellenségének tekintsük, — az abban a meggyőződésben összpontosulhat csupán, hogy Önök vagy nem becsülik igaz értéke szerint hazájok és nemzetük legszentebb érdekeit és így az Önök politikai uralmát az üres alakoskodás, nagyképűsködés, fufang és erőszak tartja még fenn, — vagy pedig saját önző érdekek hizlalásának alacsony eszközévé törpitik a nemzet sorsát és jövőjét! Avagy mit mondhasunk egyebet a mikor azt tapasztaljuk hogy:

Az Önök hazaszeretete egy szó elvetés nélkül türi, hogy a magyar állam nemzetközi és belső közjogi dogmáit igaz jellegéből és eredetiségéből kivetkőztetik, a hazafias közvéleményt meghamisítják s annak élő tudatába becsempésznek olyan falszomokat, a melyeknek sem történelmi indoka sem észszerű és erkölcsös jellege nincs s ezeket a hamis tanokat mint kizárólag idvezítő politikai evangyeliomokat hirdetik a népnek hivatalos hitelességgel; s ilyen módon maholnap arra a vérfagyasztó állapotra kárhozzatva látjuk a nemzetet, a hol teljesen megérik az erkölcsi elzűlésre — a hazaárulásra! Csoda-e, ha ilyen előzmények után közjogi állapotunk már odáig fajult, hogy annak uralma alatt ősi törzs-gyökeres magyar nemesi családok — (Hunyadi, Rákóczi, Bethlen, Apaffy, Tököli, Szentiványi stb.) nemcsak hogy nemzetiségöket megfúrták, hanem »Rákóczi« hokká lettek, hanem »Rákóczi« kácsiu» féle hazaárulókká egy részök, a kik aztán felemelt 10.000 hirdetik a hazaárulás és a magyar nemzet elleni gyűlölet elvadtó tudományát templomokban, iskolákban, népgyűléseken, szóval és írásban a tudatlanságra kárhozzatott s könnyen megtéveszthető oláh

nép előtt, mely maholnap hallani sem akar többé arról hogy ő is magyar állampolgár!?

Az Önök hazaszeretete, egy szó ellenvetés nélkül türi, hogy a haza függetlenségének leghivebb és legdrágább élő garanciáját: a magyar ifjuság fegyverfogható legjavát, sötét emlékü fekete-sárga katonai egyenruhába öltöztetve, idegen nyelven tanítsák meg életükkel és vérükkel szolgálni egy hazaellenes érdeket, a mely a magyar hazaszeretet megsemmisítésére törekedett évszázadok óta. Türi az önök hazaszeretete, hogy a magyar hadseregnek, mint a personális unio szerinti monarchia összes hadseregeinek és közös véderéjének egyik kiegészítő része fogalmát, meghamisítsák! és így a magyar nemzeti hadsereget az abszolut egyeduralom egységes véderéjeként — összbiradalmi osztrák hadsereg alkotelemévé változtassák át, hol a magyar szót és érzelmet hivatalos erőszakkal némitják el s tulajdon véreinek ellenségévé teszik a — magyart!

Az Önök hazaszeretete egy szó ellenvetés nélkül türi, hogy a szabad meggyőződés s az önzetlen nemzeti lelkesedés hívei ellen hivatalos hajtó vadászatot folytassanak!

Az Önök hazaszeretete azt diktálja önöknek, hogy ezt az anyagi tönk szélére juttatott magyar nemzetet még súlyosabb megadóztatás kétségbeesítő állapotába kergessék azáltal, hogy a hazaellenes törekvéseket támogató »Kvóta« adózás törvényesítésével terheljék a polgárokat!

Az Önök hazaszeretete azt diktálja önöknek, hogy a jelenlegi magyar kormányt, mely a törvényeket kijátsza és megszegi s az alkotmányt lábbal tiporja:

1899.

— A »Debreczen« tárczája. —

Riadjon a kürtszó! csendüljön az ének!
Öltözzenek díszbe hőszakú vének
Fáklyák lomha fénye hasson fel az égre, — ;
Haldoklik a század, a századnak vége!

A »nagy század« meghal? kérdezzük remegve
Hát ezután már csak az emléke lenne?
A sok csodás lélek isteni munkája
Vele együtt az is, sötét sirba szállna?

Oly csodásnak tetszik, szinte tündéralom;
Száz év alatt mennyi történt a vilagon;
Szabadságot küzdő hősök riadója
Gyújtó tüzsikráit minden szívbe szórta;

A mit: addig csak a költők lelke sejtett,
Rövid »legyen« szóra valósággá felett:
Sötét éjben kigyult a nagy eszmék lángja
Szétárasztva fényét az egész világra...

Hogy tudna ennyi jó sötét sirba menni,
És ott e feledve örökre pihenni?!
Nem mehet, nem is megy s meghal bár a
század,
Csak fénye mindig arad...

csendüljön az ének!
szakú vének
hasson fel az égre!
Haldoklik a század — mindjárt,
vége!...

Pindar.

bizalmukkal és dicséretökkel halmozzák el s ezzel mintegy aláírják önmaguk is az alkotmányos magyar szabad-ág jövőjének halálos ítéletét.

Habár az önök meggyőződése és a hivatalos közvélemény felfogása szerint, az önök elvitatlan érdeme épen abban áll, hogy a főbb vonásokban itt elősorolt politikai jelenségeket türik sőt pártfogolják és magasaltalják — s evvel szemben a mi legsúlyosabb bününk pedig abban áll, hogy az önök politikája ellen tiltakozunk és azokat elkarhozhatjuk: én ennek dacára, a magyar haza és nemzet iránt tartozó önzetlen tisztelet és szeretet erkölcsi követelményeivel és a józan felfogással a közelebről »Debreczen« város multjának jó hírnevével, az Önök politikáját összeegyeztetni képes nem vagyok! sőt az önök eljárását s a hazafiúi kötelességnek azt a nyilvánulását — a mely ha tán semmi egyéb miatt, csupán azért is bünös és kárhozatos mert az érhetlenségig bonyodalmas és így felette gyanus — a leghatározottabban elítélem!

Fogadják el önök mentiségemül és magyarázatul ezt a — csekélységet! Ha bünös lennék is: legyenek irántam bocsánatra készek, nagy lelkűek! s **daczára** annak az önök felfogása szerinti **nagy bünömmek**, hogy én nem születtem Debreczenben: ne ítéljenek el a miatt, ha olykor-olykor az Önök hazafiailan cselekedeteit látva és tapasztalva: felsir bennem a még romlatlan lélek s megfedekezve a köteles szoloniasság és udvariasság követelményeiről, keresetlen szavakkal mondom ki az — igazat! Higgyék el Önök, hogy nem egyéb mint az én szavaim értelmének agyon magyarázására vagy hamis felfogására való törekvés, ha azokban bárki is személyeket indokolatlanul sértő szándékok talál!

A nyomorult.

A »Debreczen« tárczája.

Tél volt, csunya zimankós idő. Az észak szél bugva siklott végig az utcákon s haragosan verte a befagyott ablakokba a száraz, jeges havat. Csendes volt minden! Csak néha lehetett egy-egy erősen beburkolódzott alakot látni, amint a fák mellett, hol mégsem volt annyira kitéve a hideg északi szélnek, sietve haladt végig, hogy minél előbb fedél alá jusson.

H... János ur boldog családi körében töltötte az estét. Felesége ott ült mellette s bizalmasan simult hozzá kis gyermekével, akit karján tartott s aki különös kedvet lelte abban, hogy néha-néha athajolva anyja kebelén, megmelegítette apjának sűrű, fekete bajuszát. S ha látta, hogy apja össze-össze húzza szeméit, amikor kisér erősebben rántotta meg, olyan édesen gögicsét, szeméből az artatlan öröm csillámlott. A nagyobbik ott lovagolt apja térdén, egészen neki tüzesedve a harcziast jateknak. Az öreg óra méltóságtelesen kotyogott, mintha ő is részt akart volna venni mindenképen az édes családi boldogságban. Künt pedig még mindig dühöngött a szél s rázta haragosan a jégvirágos ablakokat. Talán irigyelte a bentlevők nyugalmát? De azok, mintha nem is hallottak volna, nyájasan beszélgettek tovább, hiszen olyan ritkán töltöttek együtt ilyen estét. A férj gyakran távozott hazulról s a nő ilyenkor házi munkából házi munkába keresett foglalkozást. Annál édesebb volt aztán ilyenkor az együtt lét. — Elbeszéltek ilyenkor mindenről s gondolatjaik találkoztak, megölték egymást s csókokkal

Mélyen tisztelt Uram!

Nem fejezhetem be soraimat anélkül, hogy az Ön — hálára kötelező — szives elnézését kérem elmulasztanám a miatt, hogy szokatlanul hosszadalmas levelemmel az Ön drága idejét igénybe venni és b. türelmét megkísérteni vakmerő voltam. Egy néhány szó csupán a mit még elmondani akarok mielőtt tisztelettel elhallgatnék:

Én is épenugy, mint sokan mások, földi életem egyik legkomolyabb feladatának tekintem azt, hogy minél többet tanuljak, és erre engemet aligha ösztönözhetne ellenálhatatlanabbul valami egyéb, mint tudásom és ismereteim hiányának vagyis tökéletlenségemnek elszomorító érzete!

Ne tekintsek Önök ezt a szerénység avagy az önmegtartózkodás folyamánynak, sőt minősítsék inkább az őszinteség önző megnyilatkozásának, a melylyel kérve-kérem Önöket: győzzenek meg engemet politikai érvek és bizonyítékok emberileg kezelhető minden erejével affelől, hogy az én közjogi felfogásom helytelen s az én hazaszeretetem bünös rajongás s meggyőződéseim hamis alapon nyugosznak és tarthatatlanok... ellenben az Önök politikai hitvallásuk: indokolt, helyes, észszerű, igaz és a hazára — üdvös!

És ha ilyen módon meg győztek: eszköszöm az élő Istenre, hogy az Önök szellemerkölcsi és józan politikai rendszereinek végső lehettemig — utolsó csepp véremig, önzetlen híve leszek! de míg ez bekövetkeznék — a mihez nekem ugyan nincs semmi reményem — tartuk tiszteletben egymást, mint nemes ellenfelek szoktak.

Adjon Isten mindnyájunknak boldog ujesztendőt!

Dr. Király Péter

halmozták el azt a két kis bohó gyermeket. Szóval boldogok voltak, olyan boldogok, mint akkor, mikor először valották meg egymásnak szerelmüket vagy talán még boldogabbak, hisz akkor csak azt érezték, hogy szeretik egymást végtelenül, igazán s ilyenkor ez igaz szeretet mellett ott volt meg egy érzelem, meiyet annak a két mosolygó angyalnak látása kellett szívökbén.

De a boldogság perczei gyorsan mulnak: Az öreg óra haladt! a maga útján s egyszer csak arra rezzent fel az apa, amikor megszólalt s egyhanguan lassan verte: egy, kettő, három... sietve állott fel s uti bóröndje rendb-hozásához látott. Felesége is letette karjáról édesen alvó gyermekét oda a nagyobbik mellé, aki már ekkor szintén, belefáradva a lovaglásba, rég aludt — s ő is segített férjének s így mihamar készen voltak. A férj még egyszer odament gyermekeihez s megcsókolta mind a kettőt, azután nejét s behuzódva nagy, meleg bundájába, kezébe vette uti bóröndjét s még egyszer bucsut intve vissza, kilépett és sietve haladt tova.

Lekészt s így teljes két óráig kellett várakoznia a legközelebbi vonat induásáig. Épen azon tanakodott, hogy mitévő legyen, a mikor egy előkelően öltözött úr bizalmasan megszólította, majd beszélgetésbe eredt vele, végül azt az indítványt tette, hogy keressék fel addig, míg a vonat megérkezik a legközelebbi vendéglőt s töltsék el az unalmas időt valamivel. H... János ur b leegyezett s így nemsokára vendéglőben ültek beszélgetve egy kis kerek asztal körül, egy, időközben

Ujévi tisztelgések.

A szokásos ujévi tisztelgések most is megtörténtek.

A miniszterelnöknek Tiszta István gr. tolmácsolta a párt érzését, de beszéde nagy lelkesültséget nem keltett. Bánffy válaszlátta. Beszédét azzal zárta be: „engedjétek meg, hogy midőn jókívánságaitokat megköszönöm, az ujév alkalmából magam is minden jókat kívánjak nektek. . . jobbat ez esztendőben.” — Bizony jobbat mondhatjuk mi is, mert ami rosszat Bánffy csinált a Hazának és Nemzetnek, még saját pártjának is, szerfelett kívánatosabb teszi általában véve a: jobbat ez új esztendőben.

A függetlenségi párt tisztelgése Kossuth Ferencnek Barabás Béla ajkáról s Kossuth Ferencz erre adott válasza, mennyivel lelkesebb volt, elképzelhetjük. — Annak a győzelem reményét fejezve ki, emez a diadal biztosságát hangoztatva . . . „az igazság diadalát a vak és nyers erő felett. Isten tartsa meg hazánkat és adjon nektek honfiai vigaszt mint képviselőknek és boldogságot, mint embereknek.”

A nemzeti párt nevében Hódossy Imre adta át Apponyi grófnak és Horánszky Nándornak az üdvözlést az utóbbi iránt a viszonyokból folyólag, szinte óváczióba átmenő tüntetéssel. Ugyanekkor Ivánka Oszkár üdvözölte melegszavakkal Szentiványi Árpádot, a párt alelnökét.

A ház elnökét máskor a kormánypart szokta üdvözölni, most nem ez, hanem az ellenzéki pártok együttes küldöttsége élén Kossuth Ferencz tette azt, az ősz korelnök Madarász József előtt beszéde életének a Haza törvényeinek és alkotmányának védelmében kifejtett őzietlen nagy szolgálataihoz méltólag.

Azonban előzőleg a néppárt küldöttsége külön is megjelent ott, melynek szónoka Buzáth Ferencz volt; de nem maradt el egészen a kormánypart sem. Az illemnek tehát elöget tett ez is. Vezetője Podmaniczky F. br. szavaiból feljegyzésre érdemes: „Nagy hálával tartozunk azért a pártatlanságot, amelyet eddig tanusítottál irányunkban. Elismerésünkre mindig számíthatok Madarász válasza méltó volt önmagához s átértett s méltóságosan beöltött ideiglenes nagy hivatásához.

A Ház tisztikara tisztelgett a korábbi elnöknek, a ház elnöki tanácsos fejezvéni iránta a hű ragaszkodással.

Távirat.

Bánffy Dezső utja.

Budapest, jan. 2. (A «Debr.» ered. táv.) Ő felsége a király sürgős felhívására Bánffy báró miniszterelnök ma váratlanul Bécsbe utazott.

E szerint a Bánffy-féle pisztoly-párbaj is elhalasztatott.

H I R E K.

Kriványt elfogták.

Félévi bujdosás után Decz. 31-én kézre került Krivány János, az aradi sikerkasztó. A negyedmillió elikkasztóját meglehetősen nyomorult állapotban fogta el a bécsi rendőrség, a ki elvitte az árvák tömérdek pénzét és a ki miatt pótdótot fizet egy egész megye közönsége, azt a nyomora kergette a rendőrség kezébe. A részletek, melyek az elfogásról közöltetnek elárulják, hogy míg Aradról messzi országokba táviratoztak a szökevény kézrekerítésé végett, azáltal a sikkasztó a szomszédságban az osztrák császárvárosban élte világát.

Aradon is tudják már a nevezetes hirt. A bécsi rendőrség táviratot küldött az aradi kapitánynak, a kinek révén az egész városba

csakhamar elterjedt a hír és Szilveszter éjszakáján másról sem beszéltek Aradon az emberek, csak arról hogy előbb utóbb mindenkit elér a büntető igazságszolgáltatás keze.

Krivány — feleségét és 5 gyermekét elhagyva — jul. 2-án távozott Aradról és ámbár nyoma Budapestre és Bécsbe vezetett, az aradi rendőrség mégis csak jul. 17-én értesítette a bécsi rendőrséget az esetről. Krivány még jul. 2-án érkezett Bécsbe, ahol 6-ig maradt s ugyanabban a szállóban lakott, hol régebben is lakni szokott. Ekkor egy bécsi fehérműkereskedőnél 500 frt értékű inget és zsebkendőt rendelt s azt mondta, hogy jövő héten eljön a fehérműért, de miután a lapok időközben közölték az ő viselt dolgait, nem ment el a portékaért. A fehérmű kereskedő a rendőrséget értesítette az esetről s a rendőrség azonnal megindította a nyomozást. A szállóban azt beszélték, hogy Krivány fürdőhelyre utazott, de a szállóban hagyta bőröndjét, melyet a rendőrség lefoglalt. A rendőrség megtudta, hogy Krivány Hamburgba utazott és azt hitte, hogy innen tovább ment Amerikába.

A főntebb említett fehérműkereskedőnél ma délelőtt megjelent egy ember, a ki Krivány Jánosnak vallotta magát s a megrendelt fehérműt kérte. A kereskedő azonnal tisztában volt azzal, hogy a jelentkező ember nem Krivány s azt mondta neki, hogy a fehérműt csak Kriváynak hajlandó átadni. Erre az idegen azzal távozott, hogy magát Kriványt fogja elküldeni. Ez nem történt meg, hanem egy hordár jött el az üzletbe a fehérműért, melyet a kereskedő ki is szolgáltatott neki. A hordárt rendőrök követték, akik látták, hogy a hordár a fehérműt egy zálogházba vitte, aztán elment egy vendéglőbe, ahol a fehérműért kapott negyvenöt forintot átadta Kriváynak.

A rendőrök azonnal letartóztatták Kriványt, aki Saufner nevű magánzórnak vallotta magát, de később mégis beismerte, hogy Kriváynak hívják. Elmondta, hogy Bécsből Hamburgba és onnan Drezdába és Berlinbe utazott, aztán városról-városra utazott Zahel von Rokyczan Emil, Bubna Emil és Zamboni Emil néven. Ezekre a nevekre olyképen tett szert, hogy a lapokban hirdette, hogy egy technikai irodahivatalnokokat keres; a hirdetésekre sokan jelentkeztek és Krivány megtartotta irataikat és ezekkel utazta be a világot.

Krivány decz. 12-én érkezett újra Bécsbe, de akkor már minden pénzből kifogyott; Sautner név alatt egy szállóba költözött. Letartóztatásakor mindössze két zálogcédulát és a fehérműért kapott negyvenöt forintot találtak nála. Holnap átszolgáltatják a tartományi törvényszéknek, amely Aradra fogja szállítani. Kriványnál revolvert is találtak.

* **Boldog ujévet!** . . . Talán sohasem volt e kívánság követőbb, mint most, amidőn a nemcsak bizonytalan, hanem a legnagyobb mértékben fenyegető politikai viszonyok méltó aggodalomba ejtették a magyar Nemzetnek minden hű fiát és leányát. **Boldog ujévet!** Ez nem sablonszerű kívánság most, hanem szent imádság a magyarok istenéhez! . . . hogy bontakoztassa ki gyermekeit kétségbeesítő helyzetükből az által, hogy a Nemzet létalapját biztosító alkotmányos életet mentse ki a szörnyű válságból s pártkülömbőség nélkül öntsön . . .

vébe romlatlan hazafi erkölcsöt s ezáltal szülje ujját állandó boldogságra e Hazát és Nemzetet!

* **A színészeti jubileum epilógja.** A debreczeni színészet 100 éves jubileumának rendező bizottsága múlt szombaton december hó 31-én d. u. 3 órakor tartotta zárulását a Csokonai szobában. Jelenvoltak Komlóssy Arthur, dr. Benedek János titkár, dr. Kardos Albert, Hamar László és dr. Király Peter rend. bizottsági tagok stb. Előök Komlóssy Arthur az ülést megnyitván, beterjesztette szépen megírt, a legapróbb részletekre kiterjeszkedő jelentését úgy az ünnepélyre, mint a színészeti kiállításra vonatkozólag s egyszerű-mind számadását is előterjeszté, mely szerint a kiadások összege: 844 frt 04 kr, ezzel szemben azonban 519 frt 59 kr. bevétel áll s így tiszta kiadás: 324 frt. 59 kr, mely összeg azonban még valószínűleg apadni fog a debreczeni színészet 100 éves története ez. füzetekből remélhető bevételek által. Az az erkölcsi siker pedig, mely ez ünnepség rendezése által eléretett, feledhetlenné teszi azt a szép napot, melynek fenyé a Csokonai-körre a hivatását oly kitűnően betöltő kulturális és irodalmi egyesületre veti messze világító sugarát. És ez erkölcsi siker mellett, nyeresége van még a körnek az által is, hogy megbecsülhetetlen értékű tárgyakkal gazdagodott s az ünnepély alkalmából új alapító tagot is nyert Bulyovszky Lilla kitűnő művésznőnkben, ki 10 frttal a Csokonai kör alapító tagjai közé belépett. Majd a jegyzőkönyv felolvasása következett, mely Benedek János titkár kitűnő tollából származott s hű képét nyújtott a az egész ünnepség lefolyásának. A jegyzőkönyv hiteles példánytán Hajdúvármegye alispánjához is meg fog küldetni. —

Végül elismerő köszönetet szavazott a záró ülés a Csokonai kör választmányán kívül álló mindazon hölgyeknek és uraknak, a kik az ünnepség és a kiállítás előkészítése körül a rendező bizottságot támogatták és az ülés, a mely a debreczeni színészet 100 éves jubileumának epilógját képezte, a büszgön és fényes sikerrel faradozott rendező bizottsági elnök Komlóssy Arthur lelkes éltetésével ért véget.

* **Arizona Kicker.** Az elmés amerikai ujság legfrissebb száma a következő érdekes hirt hozza.

Szilveszter-éj Arizonában. Dickson bácsi-nál, akit népiesen a vén disznónak neveznek, ma a küszöbön álló újév tiszteletére Szilveszter-éj volt, amelyen városunk összes jelesei megjelentek. A vendégek kivétel nélkül értékes ajándékokkal halmozták el a nyájas házigazdát, az ajándékok között leginkább feltűnt egy bonbonniere, mely egy záptojást és néhány vörös hagymát tartalmazott. Dickson bácsi rendkívül szívélyesen az adományozó fejéhez vágta a záptojást, mire az egész társaság asztalhoz ült és néhány felköszöntőt mondott el az Egyesült-Államok elnöke javára. — Elhatározták, hogy új év alkalmából gratuláló táviratot menesztenek Magyarországra, mint amely állam legjobban megközelíti az arizonai ideált és a legtöbbet tauntl Arizonától. Azonban a terv meghiusult, mert senki sem akart egy centet áldozni a táviratra. Időközben beköszöntött az éjféli, mire ősi arizonai szokás szerint eloltották a lámpát és meggyújtották a püncsöt. Ennek azonban igen rossz vége lett, mert a püncsbe tévedésből petroleumot öntöttek, úgy hogy a mikor meggyújtották, egyuttal föl is robbant és Wrightnek, az adószedő szöke feleségének az oldal-szakalát teljesen leégette. Minthogy a tüzet valamivel el kellett oltani, begyömösözték a tába az asztalkendőt, továbbá egy csomó ezüst evőeszközt, mely szó nélkül elolvadván benne, ama gyanut keltette, hogy püncsből volt. Arizonában ugyanis senki sem őrlött meg, hogy evőeszközt adjon az asztalra olyankor, mikor vendégek vannak jelen. — Végre Wrightné hősiességével önfeláldozással beleült a tába s így sikerült a háborgó elemet lecsillapítani. Ekkor azonban teljesen sötét volt a szobába, amire abból is lehetett következtetni, hogy Wrightné apró sikoltaso-

kat hallatott. Az adószedő e hang annyira felbőszítette, hogy az asztal egyik lábát kitörte és ezzel a hozzá legközelebb álló egyén fejét belőtte. Erre egy revolverlövés dördült el. Ez volt a jel az itálános verések kezdésére. A sötétjében nem igen látta senki hova üt és kitől kap, de éppen ez fűszerezte a találós mesék zamatjával a helyzetet. Wrigline maga is tevékeny részt vett az ütközetben és harisnyakötőjével megfojtott valakit. Ez a valaki, mint utóbb kiderült, Dickson bácsi beszédő, betörte. Mikor a lámpát behozták Dickson bácsit félóraig a lámpa fölé tartották, mire némileg magához tért és kijelentette, hogy ilyen jól még nem mulatott. — Miután időközben újév lett, kihirdette az ex-lexet és vendégei közt újévi adományokat gyűjtött magának. Ebből újabb verekedés lett, de tekintettel az előrehaladott időre, egyhatalg elhatározták, hogy ezt a verekedést január 6-ára vizkereszt ünnepére halasztják. E határozatról jegyzőkönyvet vettek föl.

* **Végzetes lövés.** Eperjesen decz. 29-én Sztaiarovszky Andrejovai gör. kath. tanító a szomszédos Belovezsáról utazott haza, miközben a szekerén levő fegyvert véletlen elsülts a tanítót találta, ki szörnyet halt.

* **Meghívó.** S c h a f János közkedvelt táncztanító 1899-ik évi január hó 7-ikén azaz szombaton, a »Korona« című táncsteremben polgári táncziskolája bevezése alkalmából záróvizsgával egybekötött zártkörű próba-bált rendez, melyre vonatkozólag a meghívókat már szét is küldötte. Kezdeté 7 órakor. — Belépti díj tetszés szerint. Zenész: Benczi Sándor és zenekara.

* **A nőegylet közvacsora estélye.** A debreczeni Jótékony Nőegylet által 1899 jan. 14-én szombaton a »Arany Bika« szálló disztermében szegényeinek és árváinak javára rendezendő Köz-vacsorára. Belépti-jegy személyenként 2 frt (4 korona). Páholy-jegy 2 frt (4 korona). Páholyokra előjegyzések Zádor Lajos ur kereskedésében eszközölendők. A páholyban levőknek személy-jegygyel is el kell látva lenni. Személy-jegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Szent-Királyi Tivadar, Bekés Lajos urak kereskedésében és a főtözsden. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztak. Kezdeté este nyolcz órakor.

* **Szeged nem adózik.** Szeged város tanácsa legutóbbi ülésén kimondotta, hogy az esetben, ha az országgyűlés meg nem szavazza az indemnytit, a város területen beszünteti az adószedést s az adózás és a katonai állítás ügyben a városhoz érkező kormányrendeleteket addig míg a törvényhatósági biz. hozzá nem járul, nem hajtják végre.

* **B. u. é. k. Kriványnak.** Különös érdekessége van annak a kis levélnek, a mely ép tegnap a letartóztatás napján érkezett az arvaszékhez Krivány János címére.

A postabélyeg: *Karsbad, december 29.*
A cím:

Sr. Hochwohlgeboren

Herrn

Kriványi Krivány János

Arad.

Belül egy kis kártya volt, a melynek ez a hü másolata:

Zum Jahreswechsel

Herzlichste Gratulation

sendet

Med. Dr. Carl Steidl, Karlsbad.

Ez a Med. dr. Carl Steidl bizonyára onnan ismeri Krivány Jánost, a mikor még ez Karlsbadba járt fürdőzni. Hanem mindenesetre ritkán olvashat újságot a dr. Steidl, ha még most sem hallott Krivány megszólásáról. Az újévi üdvözlése ép jókor jött és Krivány a rendőrök karján megérkezik, bizonyára örömmel fogja tudomásul venni, hogy Med. dr. Carl Steidl Karlsbadból, az újévre minden jókat kíván neki.

* **Fehér róka.** Bárfaufalván (Sárosm.) az ünnepek alatt egy fehér rókát lőttek.

* **A megcenzúrázott Bismarck.** Mint a Vosische Zeitung jelenti Szent-Pétervárról, Bismarck könyvét lefoglalták az orosz hatóságok. — Nehány hét óta Oroszország minden nagyobb városában sok ezer példány van Bismarck könyvéből felhalmozva, de hiába várják az engedelmet e könyvek eladására.

— Bár egy-két ügyes könyvkereskedő el tudta rejteni a könyvet a hivatalnokok vizsgáló szeme elől, a legtöbb könyv mégis pécset alatt van. Még a legfőbb illetékes hatóság sem meri a saját felelősségére megengedni a könyv árusítását, mert sok olyan dolog van benne, a mit a cenzúra ki szokott törölni. — Ilyen például Pál czár meggyilkolásának mégemlítése — Oroszországban csak a czár hirtelen haláláról szabad beszélni — vagy például Gorcsakovról való leplezetlen nyilatkozatok — A legfelsőbb sajtóigazgató az orosz külügyminiszternek engedte át a döntést és most gróf Muravjevől függ, vajon szabad-e Oroszországban olvasni Bismarck könyvét vagy sem.

* **Vasutasaink Szilveszter estélye.** A helybeli és az e kerületbe tartozó vasuti hivatalnokok 31-én társas összejövetelt tartottak a vasuti vendéglőben, a mintegy 200 főnyit kitevő társaság, mely lovag Dobieckzy üzletvezetőt is körében tisztelhetette. Derűs hangulatban mulatott együtt a társaság éjféltől utánig, mikor egyesek csoportokba valva ismert kávéházakat jártak be. Az estély alatt humoros előadások, a vásáros paródiák is voltak tombolával egybekötve. Az első felköszöntőt lovag Dobieckzy üzletvezető mondta. Nagy derűtséget keltett az alkalmi plakát, mely szerint a ki az első felköszöntőt mondja az 1899 XXVIII. t. cz. értelmében megköveztetik.

* **Félt az akasztófától.** Szegény öreg Nagy Imre is azok a kevesek közé tartozik, a kik 48-ban saját vérével áztatták meg a haza földjét. Az öreggel, aki most 71 éves szegényházi apolt sokat evődtek pajtsárai. T nap is közrefogták és hecczelni kezdtek. Elhitették szegény emberrel, hogy most tudodott csak ki az, hogy ő 48-ban megölt volna egy muszka generális és ezért most felfogják akasztani. Ettől annyira megijedt a szegény ember, hogy egy késsel elmetsette a nyakát. A seb azonban nem veszélyes és Balkányi orvos kezelése alatt mihamar be is fog gyógyulni, ha ugyan öreg kora nem lesz rá befolyásos.

* **Utazás Cseszlóba.** Vig Mihály 41 éves napszámos sokat ivott s az italt nem bírta a gyomra. Kikivánczozott. Ő nem is állott ellene s elég nyílt helyen, a ref. kistemplom bejáratánál egy hosszú köpött. A jelenvalók persze megbotránkoztak s bekísértették. Egy napot kell érte ülni, azalatt legalább magához jön.

* **Éjjeli garázdálkodás.** László József kőmives, családos ember az újév öröme többet ivott a kelleténél. Hát bizony a bor meg is artott neki és nagyon felkavarta benne a virtusságot. A hadhazi utcán ékeletlenül kezdett kurjongatni s miután a rendőr felszólítására semmit sem adott — bekísérték a rendőrségre.

* **Részeg napszámos.** A nagy csapó utcán a zenede előtt Zagyva Péter napszámos jó ittas állapotban próbálgatta a hangját, de bizony nem tetszett a közönségnek. Ezen elkeseredve, szó nélkül hagyta, hogy a rendőr bekísérje a központra, a hol majd kiálussza mámorát s elfelejti, hogy ő valaha énekes is akart lenni.

* **Megvadult talyigás.** Most az egyszerű nem a ló, hanem a talyigás vadult meg. De Jenes Sándor talyigás nem hibás, hogy így történt a dolog, mindennek csak az aligott ujj esztendő az oka. Ennek örömeért tért be emberünk is vasárnap délután 4-5 óra

köz Kőmives Józsefnének a nyugotti soron levő korcsmájába. Hát bizony jól esett az ital s egyik üveg a másik után ürült ki. Azonban sok a jóból is megárt s bizony szegény Jenes is érezte, hogy sokat ivott. Azért még tovább kívánta az italt, de a korcsmárosné már nem adott többet, mert elégnek találta a contót. Ebből persze szóváltás támadt, miközben Jenes kezei megsimogatták a korcsmárosné arc-bőrét, de úgy hogy a bőr a körmök alatt maradt. Végre is Jenes kitették — de ő visszafordult és sértő szavak kíséretében bevett 5 ablak táblát. Bekellett kísérni a II-ik ker. kapitányságra, ahol 3 napi elzárásra büntették meg. Most már pusulhat s a szegény talyigás ló, mert nem tudja hova lett a gazdája.

x **Harangszentelés.** Torontal-Erzsébetlak rom. kath. hitközsége felejtethetetlen Erzsébet királyné emlékének megörökítésére temploma számára harangot készíttetett. A harang, mely Szt. Erzsébetnek és megboldogult királynénak művészi kiviteletű dombormű képeivel van díszítve, valamint Magyarországi Szt. Erzsébet tiszteletére. Erzsébet királyné emlékének 1898. szeptember 10- szövegű felirattal ellátva, a Budapesti szivattyú- és gépgyár részvénytársaság, ezelőtt Waiser Ferencz harangöntődjéből került ki. Torontal-Erzsébetlak hitközség kérelmére főmagasságu Vaszary Kolos biboros hercegprímás ur mult hó 28-án szentelte fel ünnepélyesen a harangot budavári palotájában.

x **Fényképészet éjjel.** Dicséretreméltó ujitással gazdagította városunkat Halászló helyb. jóhírnevű fényképész. Ezzel Villanygépet hozatott, amellyel éjjel felvételeket lehet eszközölni. Bebizonyított tény, hogy a hölgyek bal alkalmával a lehető legszebben kicsinosítják magukat, a legszebb toilettetek felveszik, a frizura come il faut, a legdíszesebb arckifejezés és boldogság sugárzik róluk és ilyenkor minden hölgy legforróbb óhaja: »Igy szeretném magam levétni«, de fájdalom, ezt a kívánságát eddig nem teljesíthette, mert este volt. A »Bál után« pedig különféle akadályok a tervet megheiusítják és így rövid idő múlva elfelejtődik. Sok hölgy, ki más alkalommal vonakodik ideáljának azon óhaját teljesíteni, hogy együtt vétessék le magokat, ilyenkor bizonyára meglágyul a szive és megörökíti magát imádottja karján. Most azonban mindenkinek könnyen megszerezhető a felvétel, miután az idei bálak alkalmával a »Bika« szálloda diszterme mellett ott lesz a fenti fényképész és a felvétel »Villam« gyorsan eszközölte. Reméljük, hogy megérdemelt pártfogásban részesül.

* **Új találmány.** Legjobb a Fáy-féle rög-tőn finomító és szépitő arckréme. Nem zsíros, Ártalmatlan! Higanyt nem tartalmaz. Debreczenben kapható Dr. Rótschnek V. Emil és Tamásy-féle gyógyszerárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Színház.

Heti műsor. A színház igazgatósága az újév első hetének műsorát a következőképp állította össze:

Hétfőn: »Toldi Miklós«, történeti színmű.

Kedden: »A Gésák, vagy: Egy japán tea-ház története.«

Szerdán: »Orpheus a pokolban«, operette.

Csütörtökön: »Mártha«, opera.

Pénteken: »Katonák«, ujdonság, színmű.

Szombaton: Ugyanaz.

Vasárnap: d. u. Tékozló, színmű. Este: A piros bugyellár, népszínmű.

Szombaton mult évi — decz. 31. — ismételték a »Fekete vér«-t Jókai hasonczimű regényéből alakított 5 felvonásos drámáját.

Mint általában a regényekből alakított

dramák, ez is szenved azon hiányban, hogy amit a regény fölöl, mindazt nem teszi, nem teheti szemléltetővé; annak azonban, a ki a regényt nem olvasta, lehetőleg becses és összehangatos képet nyújt, mert a regény ismeretes jeleneteit a szerző a szereplőkkel beszélgetve el, kiegészíteni törekszik, a mit a drámban nem szemléltethet.

Talán ha egy előjátékban tette volna ezt szerző, inkább nyújthatott volna egy egészet.

Meglepi a szemlélőt azon hihetetlennek látszó képzettség, hogy M a n g a cigányasszony, aki a Lenke bárónéval érintkezésbe jött előt a művelt világon kívül nem szerepeltette meg magának az olvasás tudományát a darab végjelenetében már olvasni tud és maga olvassa fel a levelet, amelyet Crinna Birkó Pálhoz ír, amelylyel előidézi fiának iszonyu végét. De hát a költőnek ilyen is megengedhető.

A szereplők igyekeztek megfelelni feladatuknak és meg is feleltek. A cím-szereplőt személyesítő Székely azonban a darab kezdetén kissé színtelenül adta vissza a tufeszített becsüvagy kielégítésért anya iránti tiszteletet és testvéri szeretetet, haza és nemzet iránti érzelmeit és emberiséget gunyoló Simont, de aztán fokról fokra belemelegedve szerepébe — m ű v é s z i alkotás magaslatára emelkedik sat.

Kérdjük mit keres a színlapon P a l k ó és F e r k ó, ha a színpadon meg sem jelennek? pedig az utolsó képek ők is rokonszenves kiegészítői volnának sat.

— a — r.

Vasárnap délután.

Tegnap délutáni előadásul (Héczy István) kevesebb sikerült darabja, a «Fekete rigó» népszínmű került színre.

Az új év jól kezdődött az Igazgatónak, mert a közönség zsuffolásig megtöltötte a színházat, akik elég jól mulattak a darab komiku-abb jeleneteinél. A színmű meséje már ismeretes, tehát azzal most nem foglalkozunk.

A szereplők mind teljes igyekezettel játszottak. Tegnap láttuk ismét R. Serlóczy Zsenit, hosszas betegsége után, amelyet azonban nem lehetett rajta észrevenni. Igen kedves Sarika volt. Nem hagyhatjuk említés nélkül azt, hogy Odry, aki különben sem szokott jól öltözködni, a délutáni előadást megépen nem tartja érdemesnek arra, hogy megfelelően öltözzék. Kérem tessék csak megbecsülni azt a délutáni közönséget is. S z i k l a y, R u b o s és S z e n t e s keltettek még nagy derűtséget eleven játékukkal. C s á k y-nak erősebb előadott énekét is megújrazták.

ly—ő.

Vasárnap este az előadás előtt gyönyörűen sikerült ujevi allegoria képletet mutattak be színészeink. E szép látványosság, bár kevés ideig tartó — de igazi nemes művelzetet nyújtott, amelyet a közönség ovációkkal jutalmazott meg. — Ezután zsufolt karzat és tres páholyok előtt — bérletszűnetben — Bánkban Katona József világhírű tragédiája adatott elő, melyben a címszerepét Komjáthy játszotta, míg Gertrud királynét Komjáthyé képviselte.

Komjáthy — leszámítva előadásának néha, de már az eddiginél ritkábban észlelhető hadarását — elfogadható alakítást producált; előadását a határozottság és szereptudás jellemezte, csak a IV. felvonásban a lelkileg megtört Bánk bemutatása nem sikerült úgy, mint kellett volna.

Bánk-Bán az azelőtt büszke és határozott államférfi a sors súlytó c-ápásaitól megtörve sokkal szánalmasabb és reszvétkeltes alakban kell hogy megjeljen. . . . Azonban tekintve a szerep páratlan nehézségét, mégis megérdemli Komjáthy hogy elismeréssel adózzunk neki a sikerért a mit így is elért.

Komjáthy né Gertrudis szerepében mindvégig kifogástalan alakítást nyújtott.

Halmi Margit, ritka szerencsével mutatta be Bánk-Bán nejét M-lindát . . . az összes szereplők között mi ezuttal legszívesebben adnánk neki az érdemkoszorút.

Tanay Frigyes — Biberach szerepében elég otthonosságot mutatott be, sőt helyen helyen alakításai szerencséseknek mondhatók; de egy hibát követte el a mikor agyonszurva lerokadt s a haláltusa közepette kirántotta a kardját és azt eldobta s csak kevés hiba volt, hogy a herceg szerepében eltávozó Odrót meg nem sértette a feléje dobott kard. A többi szereplők is valameányien a szokott jók voltak.

dr. K. P.

A többség a többségnek.

Írta: Gondy Károly.

Van-e magyarok Istene? . . . Van, mert az Ő Kegyelmeiből ült végre az országház — nőki székebe a függetlenség legrégebbi harczosa; ő a vén kurucz viszi az ujevi üdvözletet a magyar király színe elé.

Él a magyarok Istene, ki megzavarta a Babel-építő hontlanitók nyelvét és fejükre vissza hullnak a düledező alkotmány torony kőparkányai.

Van, van, volt és lesz külön Istenünk, csak mint a pogány világban, ki nem tudja tovább tűrni, hogy az iszonyu zivatarok közt mint ingadozik az ezer éves fája a kies Kánaánban.

Előttem fekszik schwarz aűf weisz, mint egy bevezett sakkparti, két oldalt a kivert figuraival, a bizalmi felirat szövege. A kimért kockás csataterén csak a király és egy paraszt áll győztesen.

A megszokott frázisokban bővelkedő szöveg, mely új évi gratulacionak is beillene, bizalmat szavaz az uralkodó párttöredék regensségeknek; örül a s-lejtes többségnek: similis simili gaudet.

Szememnek alig hittem, de végre hinni kell, ha két aláiro igazolja a tény. Kár hogy a főjegyzője helyett nem a főszerzője szerepel a gyászjelentésben: különben oda fent tiszában vannak az ily szemfényvesztés felett . . . a főispánnak sok a maszka, de legjobban szereti a fekete dominót. Hat fehér egeret fogott újra a f e k e t e c z i c z a . . . csak úgy meredezik az (C-ak) albin szeme, midőn úgy a nyakán ragadja szegényt.

Hát még az is győzelem, ha Debreczen 52 törzspolgára lesz a z 46 idegent? . . . a 29 hivatalnok nem számíthat, mert az mindig a többséggel kénytelen szavazni. Nem oly könnyen adná be a derakát, ha a főispán nem vágná rajta a fát.

A lejárt 30 év aitt úgy megrostálták a hazafiságot, hogy most ugyan csak a vastag alja, a konkoly marad a rosta fenekén. Hogy mi hasznát veszik e szemének, azt nem kell soká találgatni; akad erre zsidó, de még több főispán, ki zt megveszi.

Alapba, vízhatlan czemennel keverve mindig jó e k v i c s féle, mi biztosítja a megelhetést az ex-földes uraknak, ha a zsidó nem veszi be már kitélt szűrőket. Ki elhagyta régi portáját, az kénytelen vándorolni és az országházig meg sem állni.

Mint politikus ahasverus, — abdomini suo natus — mandatumokkal handiroz, nyomorult zsoldért árulja a hazát, vagy elmegyen más tájra, — messze a falujától féispánkodni.

E jött-mentek java része mint efféle vigézek szörnnyű handa-bandaat visznek végbe a fő áruházak érdekében. Mint a pünköszt ünnepen egyszerre nagy tudományyal és hulló fényes tehetéggel mennek szét a világba, hirdetni a me terük igéjét az apostolok, csörgetve szüntelen az előlegbe kapott 30 Bánfi fillért.

E nagy bölcsnek felfujt zarándokok, mint a s-ventányi éj- főszereplője teljhatalommal felfegyverkezve iszonyu hajmeresztő esudákat műve nek a vidéken. A szemfényvesztő Cumberland nem vezette úgy orruknál a főhercegeket, mint a főispán a viriliseket. Az ily politikai bűvészek megszerzik az ordókat, meg a feliratokat, a miniszteriumtól megérdemelt dörgő dorgatoriumokat és taszítják a hajhailant a pokol mélyisége fenekére. Rágiák a csepűt,

mit a miniszter nekik feltalál és hantorgatják a szájukban a paraszt, mit a miniszterelnök nekik a tenyerén hord.

Aki egyszer a roz ugra tért, az folyton sülyed. Így aztán nem csoda, ha még hóhérnak is szegődnek. Pellengérré állítják bizalmukkal a nemzetet a külföld szemelattára; de még Jászberényben is kicsálnak egy bizalmi unisonot Apponyi gr. ellen. Megfosztják az eget minden csilagaitól, hogy ők jobban ragyogjanak.

Nálunk dec. 28-án volt a »consummatum est.« E gyűléstől még a Tisza-lex aláírói is távol maradtak, mert hát Nánás nincsen messze Debreczentől. De a többi Catosapien miért hallgatott? Azt bizonyosan a főispán tudja jobban. Héj! sok marsall bot van a főispán batujában, de még hány tiszteletbeli fokos kandidál ki belőle!?

— „Együtt vannak?« »Együtt mind egy virágszálig« . . . a vasfüggöny mehet!

Az országházban a miniszterelnök, a városrészben a főispán rendelkezik többséggel. Ha tehát arról van szó, hogy a törzspolgarok mit akarnak, arra a főc csak páni mosolylyal felelnek; még csoda, hogy nem sipolnak, kecskelábukkal nem rugkapálnak és vasbotukkal nem döngetik a katedrát.

De mit is erőlködik a kisebbség (?); már tudhatná, hogy a szél ellen nem lehet. . . hiába fáradsanak a város vénei, jobb ha leszereklik vitorlájukat és ki nem köneik ellenére, ki félti szilfidjeit a parton!?

Mi azért egy cseppet sem pirulunk az ország színe előtt. Tudjuk hogy az a birhéd többség tulajdonképp egy tömörített egység, csak egy erős papier maché, mely a vasnak is ellentáll, ha már vasuti kereket is csinálnak belőle, egy változatlan lista, melyen csak a halál korrigál.

De azért mégis mi türés tagadás, furcsa homályt vet a tiszta patricius városra, mely alapjában oly demokratikus, hogy egy prófi aristokrata dominál egyháza és városa felett! . . . Egy! az 60 ezer felett! . . .

En a hivatalnokról nem egy cikkemben közöltem nézeteimet, s most is csak városi quodlibetkedésért ígtattam ide csoport képűket, de azért nem hagyhatom szó nélkül azon mélyen megaláztató és szörnnyű visszatetszést keltő actust, midőn Komlóssy főjegyzővel egy régi patricius család sarjával, kiben félig Thurzó vér foly, felolvasatja a nemzet halálos ítéletét, oly fő ur, kit egy ritka honleány, a haza egyik legnemesebb mártirja szült!

Térj magadhoz! fuss e bűnös labirintusból te eltévedt bárány! van még bűnbocsánat számodra Isten előtt! . . .

Most pedig becsületes polgártársak, számra ötvenketten! Elmélkedjétek még mélyebben a történeteken. Ismét m hogy e mostani többség csak tömörített egység, egyátvonuló falánk sáska had, melyet még a Rákóczy haranggal is el lehet űzni a határból, az országból.

Résen legyünk, Isten még velünk van!

CSARNOK.

Kis kalitkám rab madárja . . .

Kis kalitkám
Rab madárja!
Be édes a
Dalolása,
Oh be kedves
A nótája!

Elhallgatom
Andalogva,
Hogy ke-d bele
Azokba a
Gyönyörü, szép,
Bus dalokba.

El hallgat,
Kezdi újra,
S a két szárnyát
Ki-kinyitva

Belekezd egy Szomorub?

Ki-kinyújtja Kicsi szárnyát S megérttem a Szive vágyát, Meg a lelke Ohajtását:

Meglátlak-e Még titeket, Virágos rét, Zöld ligetek? Meglátlak-e Még titeket?

S tégedet is Szivem párja? Vidám erdő, Bus madárja, Sirdogáló Kis madárja?

Kis kalitkám Rab madárja! Teljesül a Szived vágya, Elbocsatlak Nemsokára.

Csak egy dalt még Egy utolót, Egy szomorut, Egy busongót...

Kis kalitkám Rab madárja Repül... repül, Hiszen várja, Várja régen Piczi párja.

Balogh Ernő.

Álarczban.

Arnold után németből: **Kalocsa Róza.**

A cseléd álmos szemekkel jelent meg, és bizony nem a legjobb kedvben.

— A nagyságos kisasszony éppen most akar lefeküdni! jegyzé meg mérges hangsúlyozással a lefekvést, melyet én kiméletlenül félbeszakítottam. E közben csufondáros arckifejezéssel nézett végig boszorkányos voltomon, és nem látszott hajlandónak engem bejelenteni.

— Alássan kéretem a nagyságos kisasszonyt, hogy csak egy pillanatra fogadjon el, sürgöttem én, mondja neki, hogy rendkívül sürgős ügyben kívánok vele szólni.

E szavaknál egy tallér, ez a mesebeli talizmánja minden időnek, csuszott a dörmögő szobaciczus kezébe, aki azonnal szelid angyalá dicsőült és gyorsan nőtt szárnyain továbbrepült.

Néhány pillanatnyi alkudozás után bebocsáttattam a nappali szobába, hol türelmetlenül galopptempóban dobogtam a szőnyegen a kandalló mellett, melyben az utolsó tüzsikrák lombán, álmosan sétálgattak a hamuban.

Na hiszen! a néni most legalább másfél óráig öltözködni fog gondoltam magamban, a mint a másodperczmutató piczi utját körülcsozogta. Ekkor feltáruult az ajtó a néni belépett és — én éppen a magyarázatok és a bocsánatkérések aradatát akartam reazudítani, de szóhoz sem engedett jutni, hanem egy darabig rám bámult mereven és értelmetlenül és akkor egy olyan homéri, ellenállhatatlan és szünni nem akaró kacagásba tört ki, olyan borzasztó hangon, hogy én még ebben a sürgős és fontos pillanatban is ráertem arra gondolni, milyen kár volt nekem segígni és suttozni, mert az én jó nénikém, az én kedves öreg pajtásom tulajdonképpen olyan hangon kacagott, akár egy jóra való örmester.

Hogy mi volt előtte tulajdonképpen olyan nagyon mulatságos, azt az én mostani felmetszetosult, határtalanul örömteljes, remegő

izgatottságomban nem tudtam érteni. Hanem mikor sehogy sem bírta a kacagást félbehagyni és csak eltorzult vonásokkal az arczán törülgette a kacagás által kicsikart könnyeket, akkor kezdtem mérgeződni.

— De tulajdonképpen mi az istencsüdáján kacag ön néni? kérdeztem némi türelmélenséggel hangomban.

— No, tudja és hasztalan kísérletet tett magát összeszedni, ha látná magát, édes fiam, hogy hogyan áll magának az a fehér fejkötő azzal a hatalmas bajuszával akkor nem kacagana, akkor igazán ajtót mutatnék magának, mert olyan emberek, a kiknek nincs érzékük a neveléses iránt, nekem nem kellene!

— Köszönöm szépen, viszonztam ingerülten, ez valóban i g e n k e d v e s.

— Térjünk a dologra, legkevésbé sem hatva meg az én méltó haragom által, tulajdonképpen mit akar ön éjfél órákban, ugy csöngetve, mintha a haz fenéig lángban állana.

Egy lépést tettem hozzá közelebb.

— Nénikém! drága nénikém, mondám neki mélyen meghatva, Nénikém, Ines szeret — az ön ruháiban ő n n e k tartott és én nem ábrándítottam ki — minden gyanu nélkül bevallotta szerelmét, jaj nénikém, nénikém!

Az én elszörnyűködéseimre a néni felelet helyett csak a kezével intett.

— Forduljon meg! forduljon el tőlem, vagy vegye le legalább a fejkötőt! nyögte ki; mert ha ezzel a fejkötővel, meg a bajuszával érzelgőni kezd, azt t u l n e m é l e m.

— Folyt. köv. —

I R O D A L O M.

Magyarország irásban és képen.

Hosszu idő óta most történik először, hogy egy képes hetilap arra a nagy és nemes feladatra vállalkozik, hogy Magyarország megyéit és városait és azok vezetőit irásban és képen bemutatta. Dícséret illeti az Országvilág képes hetilap szerkesztőségét, mely számolva a nehézségekkel, kötelességeket tartotta, hogy olvasóinak az új esztendőben is mentül kevesebb és vártogatottabb olvasmányt nyújtson, lefizetőinek. Most az Ujev küszöbén, mikor igazán gondot okoz megvalasztani az ujságot, a melyben gyönyörködni és a melytől tanulni akarunk, hübb barátot nem is ajánlhatnánk az Országvilágnál, a mely minden vasárnap pontosan bekopogtat hozzánk, pompás képekben ismerteti a hét eseményeit és szívetleket gyönyörködtető olvasmányokkal szolgál. A nagy közönség máris oly nagy számmal csoportosul e szép és kiváló ujság körül, hogy szerkesztősege hálából pompás kiállítású albumachot küldött ajándékba. Ezt a két forintos könyvet mindenki megkapja, ki most egy negyedévre 2 forinttal előfizet. Az Országvilág kiadóhivatala V. hold utca 7. sz. alatt van, mutatványszámokkal kívánatra szívesen szolgál.

A »Vasárnapi Ujság« január elsei száma 15 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »A király könyve« (képekkel: A királynét helyettesítő Mária Jozefa főhercegnő cercelet tart az udvari balon; A diplomata kar bemutatása a királynak; A király látogatása az orosz czárnénál; Mária Valéria főhercegnő gyermekei üdvözlik a királyt szühercegnő napján, stb.) — Koltemények: »Az ész és szív« Zichy Antaltól. — »Házassági évfordulóra.« Dalmady Győzstől. — »Raporton.« Dömény Józseftől. — »Kerülöm az embereket.« Torkos Lászlótól. — Regénytár: »Szép anyalka.« Elbeszélés. Irta Jókai Mór (Goró Lajos eredeti rajzaival). — »Vadlilium.« Regény Irta Theuriet Andree (a párisi kiadás eredeti rajzaival). Az »uj-év napja 1849-ben.« Barath Perencztől. — »Séta a víz színén« (képpel). — »A z u j é v t ö r t é s z i n é n.« (Goró Lajos rajzával). — »Különös elmódok.« — »Véres vasárnap.« Részlet a spanyol-amerikai háborúból. Irta Viater Ferencz volt amerikai tengerésztiszt. »Ujévi babonák.« Kresztis Ferencztől (Jan-

tyik Mátyás rajzaival). — »Baró Rotschild Ferdinánd« (arcsképekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egylete, Saktjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 frt. — Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre csak 2 frt 40 kr., félévre 1 frt 20 kr.

Nyilt-tér.

Értesítés.

Van szerencsénk a t. cz. légszeszfogyasztó közönség becses tudomására hozni, miszerint eddigi képviselőnkől **Rex József** urtól képviselőtünk-t megvontuk és szabadalmazott Auer-féle lámpáink és izzó testeink a mai naptól kezdve csakis a **debreczeni légszeszgyárnál** szerezhetők be. **Rex József** ur ezentul nincs feljogosítva izzótesteket és Auerlámpákat eladni sem pedig azok jókarbantartását elvállalni.

Egyuttal óvjuk a t. cz. közönséget az értéktelen utánzatok beszerzésétől, mert nemcsak azok elárúsítója ellen, hanem azok ellen is, kik ily utánzatokat üzemszerűen használnak, szabadalmibitorlás czimén a törvényes eljárást folyamatbá tenni kénytelenek leszünk.

Miután az Auerlámpák czélszerű kezelése és jókarbantartása érdekében a debreczeni légszeszgyárnak egyik szak-képzett szerelőnket bocsátjuk rendelkezésére és miután a légszeszgyár jelenlegi igazgatójának Róth A. J. urnak ügybuzgósága és szakképzettsége elég biztosítékot nyújt arra, hogy a t. cz. közönség igényei minden tekintetben kielégítést fognak nyerni, reméljük, hogy a nagyérdemű közönség a kiszolgálás legnagyobb garanciájának biztosítéka mellett fordulhat a légszeszgyár igazgatójához.

Budapesten, 1898, december 29-én.

Magyar gázizzófény részvénytársaság

(Welsbachli Dr. Auer Károiy szabadalma.)

Tisztelet az érdemnek!

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak, Neunkirchen, Bécs mellett, Altonából 1897. aug. 11-iki kelettel írják:

Már 70 éves vagyok és 10 év óta csuklórheumatismusban szenvedek, épügy hámorhoidalgöresben és nem találtam segítséget. Csakis az ön Wilhelm-féle antiarthitikai antirheumatikus vértisztító teája 3 hét alatt meggyógyított szenvedésemtől. Önnek és a grófnénak, kinek tudósítását az ujságokban olvastam, legjobb köszönetemet mondok.

Teljes tisztelettel
Ackermann Kristóf.
magánzó,
Altona, Hamburg mellett,
Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerertárban.

13205.
1898.**HIRDETMÉNY.**

Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő, a Piacz- és Simonffy-utcák sarkán épülő új bérház boltihelyiségei az 1899. év február hó 1-től illetve 1899 máj. hó 1-től 1904. év május 1-ig bérbeadtnak.

A bérbevenni szándékozók a bérbevételre vonatkozó ajánlataikat írásban vagy szóval is Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyzőnél megtehetik, ki is a bérleti feltételekre és a bérösszegekre is kellő felvilágosítást nyújt.

Ugyanezen bérházban több rendbeli fürdőszobával kényelmes mellékhe-lyiségekkel ellátott s teljesen modern berendezésű lakások 1899. év május 1-től három évre bérbeadtnak.

Jelentkezhetni a bérbeadással megbízott Vecsey Imre tb. főjegyző urnál (Város-ház I. emelet) a hivatalos órák alatt.

Debreczen, 1898. december hó 21-én.

A városi tanács.

Az 1895. évi cairoi s 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m. köszvény, csúsz, rouma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktarak Budapesten: Török József ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. es dr. Egger A. ur gyógyszer-tárában, Váci körút 17. szám. — Ugyasintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerész-nél

S.-A.-Ujhely 68 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Ugyasintén Debreczenben: Dr. Rotschnek, V. Emil, Tóth Béla és Mihalovits Istvánnál.

Csőd-kiárulás.

Az első debreczeni paplangyár csődtömegéhez leltározott áruk u. m:

atlasz és szatin paplanok, sifon, selyem pokrócz, lószőr és afrik matrácok, bélés szatin, kás.nir ruha-kelmék, asztalteritékek, téli kendők

s még egyéb tárgyak a csődválasztmányok engedélyezése folytán

1899. Január 3-tól kezdve

a Széchenyi-utca 3. sz. a. boltihelyiségben

becsárban kiárussítani fognak, miről venni szándékozók ezennel értesítetnek.

Sorger József

tömeggondnok.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

könyvnyomdájában

huzásra érvényes ujságíró sorsjegy

ára csak

1 korona.

Főnyeremény

100.000

korona ért.

5 nyeremény á **20.000** kor.stb. stb.

Huzás
holnapután.

Sorsjegyeket ajánl:

Alföldi tak. pénztár. — Debreczeni ipar és keresk.bank. — «Debreczen» kiadóhivatala.